

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 2. Ad quid obligantur liberi erga parentes?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

cogant, vel ab iis avertant: nam liberi habent jus sibi statum vitæ liberè eligendi; & eorum salus maximè pendet ab electione statûs, ad quem à Deo destinantur & vocantur. Quare Conc. Trid. sess. 25. c. 18, excommunicat eos, qui foemnam cogunt ad Religionem vel Professionem, aut sine justa causa impediunt ejus ingressum vel Professionem.

Item etiamsi liberi velint Matrimonium inire, non debent parentes eos cogere ad contrahendum cum tali vel tali, si repugnent, c. *de neptis*. 31. q. 2. quia, ut ibi ait Pontifex, quorum unum corpus est, unus debet esse & animus. Alioqui datur occasio dissidiorum, rixarum, adulterii, &c. grave autem peccatum est alios conjicere in periculum graviter peccandi.

Not. Ex communi, in defectum Patris & Matris ad prædicta tenentur jure naturali ascendentes ex linea Paterna & Materna.

Item parentes tenentur jure naturali etiam alere & christianè educare liberos illegitimos, qui & quamdiu sibi ipsis de rebus necessariis providere non possunt, cum verè sint eorum parentes, ex c. 5. *de eo qui duxit*, &c.

Q. 2. Ad quid obligantur liberi erga parentes?

Resp. Secundùm omnes, debent parentibus amorem, reverentiam & obedientiam: nam hæc tria continet & exigit præceptum naturale divinum: *Honora Patrem tuum & Matrem tuam.*

tuam. Deut. 5. & Matth. 19. ut docet Catech. Rom. & omnes Doctores. Idque dicitur re-
 cta ratio propter triplicem respectum paren-
 tum ad filios scilicet causæ, præminentia &
 regiminis. I. Itaque tenentur liberi parentes
 verè amare, & quidem magis quàm ceteros,
 cum illis plus debeant, sintque conjunctiores
 quàm aliis; & hunc amorem significare.
 Quare tenentur bonum spirituale & tempo-
 rale iis velle & suppeditare in eorum necessi-
 tatibus etiam communibus. Exigitque tum
 pietas, ut iis subministrant necessaria ad vitam
 honestè secundum suum statum sustentan-
 dam; quamvis suâ culpâ in hanc necessitatem
 inciderint, & filii sua bona ab illis non accepe-
 rint. Quovis enim modo parentes erga liberos
 egerint, tamen iis vitam & conservationem
 debent, ex Mat. 15. & c. 1. dist. 30. & l. 1. & 2.
 Cod. de Alend. Liber. ac parent. debent quoque
 subvenire parentibus in omnibus aliis necessi-
 tatibus quoad honorem, famam, libertatem,
 &c. & eorum defectus tegere ac patienter
 ferre. *In opere & sermone & omni patientia ho-
 nora Patrem tuum.* Eccli. 3.

Hinc graviter peccant liberi, si parentibus
 signa odii ostendant, maledicant; vel signa
 amoris nunquam aut rarò dent; si durè tra-
 ctent; si de ipsis orabescant; si graviter con-
 tristent, vel ad gravem iram impellant, etsi ex
 causa levi, quam prævident gravem molestiam
 iis procreaturam. *Qui affligit Patrem, & fu-
 gat*

gat Matrem: ignominiosus est & infelix. Prov. 19. Qui maledixerit Patri suo vel Matri, morte moriatur. Exod. 21. Si torvo oculo intueantur, vel asperè loquantur, perinde ac si odio haberent; si non subveniant in necessitate spirituali vel corporali, ægros non invisant, carcere detentos liberare negligant; eorum sanitati non consulant, non curent maturè Sacramentis muniri & aliis auxiliis spiritualibus juvari; si eorum testamenta ac legata non exequantur, vel exequi differant, vel non curent pro iis mortuis preces & Sacrificia offerri, &c.

Porro quæ essent mortalia contra charitatem, si fierent erga extraneos, sunt etiam contra pietatem, & longè graviora, si erga parentes: quæ circumstantia semper exprimi debet in Confessione, nam tunc peccatum habet duplicem malitiam specie diversam contra charitatem & pietatem. Tolet, De Lugo, &c.

2. Quoad reverentiam, ejus obligatio clare exprimitur, verbo *honora*. & Eccli. 3. *Qui timet Dominum, honorat parentes, & quasi Dominus serviet his, qui se genuerunt.* nam ut ait S. Thomas, parentes participant rationem Principii, cum propter generationem, tum etiam propter educationem, disciplinam, & omnia quæ ad perfectionem vitæ pertinent.

Hinc mortaliter peccant liberi. 1. Si parentes spernant, irrideant, contumeliis afficiant, de illis detrahant; eorum monita, consilia & minas contempnant, præsertim coram ipsis.

Ocul-

Oculum qui subsannat Patrem, & qui despicit partum Matris suæ, effodiant eum corvi, &c. Prov. 3. quæ autem in his ob levitatem materiæ erga alios non essent nisi venialia, erga parentes ob circumstantiam personæ ut plurimum sunt mortalia. Ob hanc culpam Cham Filius Noë Patris maledictum incurrit, Gen. 9. quod Deus postea confirmavit, ut posteris hujus culpæ gravitas innotesceret.

2. Si eos percutiant licet leviter, aut iis minentur; imò si contra eos manum tollant, etsi sine animo percutiendi: in his enim censetur gravis irreverentia ac injuria erga parentes.

3. Si ad sublimem fortunam evedti parentes ex contemptu agnoscere dedignentur. 4. Si eos in foro externo etiam vero crimine accusent, excepto crimine hæreseos, proditionis in Principem, quod aliter impediri non posset: in his enim ne Patri quidem parcere debent propter damnum publicum, quod præ privato averti debet.

3. Liberi tenentur obedire parentibus in iis quæ spectant ad gubernationem domesticam, & ad bonos mores. In his enim subditi sunt parentibus, quorum est regere familiam, & eam bonis moribus imbuere. *Filii obedite parentibus vestris in Domino: hoc enim justum est: Ephes. 6. Filii obedite parentibus per omnia: hoc enim placitum est in Domino. Col 3. & Rom. 1. Qui non obediunt parentibus, dicuntur digni morte. Hinc S. August. in titulum Psal. 70. ait:*

Ubi hoc jubet Pater quod contra Deum non sit, sic audiendus est quomodo Deus; quia obedire Patri iussit Deus. Ratio est, quia (ut ait S. Th. quodlib. 2. 2. 9.) Ad illa se extendit debitum obedientie, ad quæ se extendit jus Prælationis. Habet autem Pater carnalis jus prælationis in filium. 1. quidem quantum ad domesticam conversationem; sic enim est Pater-familias in domo, sicut Rex in Regno: unde sicut subditi tenentur obedire Regi in iis quæ pertinent ad gubernationem Regni, ita etiam Filii & alii Domestici tenentur obedire Patri-familias in his, quæ pertinent ad dispensationem domus. 2. quantum ad morum disciplinam: unde Apost. dicit Heb. 12. Patres quidem carnis nostræ habuimus eruditores: debet enim Pater Filio non solum educationem, sed etiam disciplinam. In his ergo Filius tenetur obedire Patri carnali, & non in aliis.

Hinc peccant mortaliter liberi, si in re gravi ad mores, vel ad domesticam curam, vel ad pacem & concordiam in familia tuendam, vel ad ejus bona, famam, honorem spectante non obtemperent; & speciatim si contra parentum prohibitionem, improborum societatem, popinas frequentent, aleæ ludum computationes vel quidlibet aliud illicitum aut periculosum exercent: si contra eorum mandatum nolint dare operam litteris aut artibus suo statui congruentibus; si iis inconsultis nubant, vel si Filius contra eorum voluntatem ducat uxorem

rem se indignam, vel nolit sine justa causa ducere quam parentes volunt, ob magnum familiæ bonum, si filia contra prohibitionem domo egrediatur, vel sola noctu viros alloquatur, &c.

Non debent autem filii parentibus obedire, cum aliquid præcipiunt vel vetant contra Dei, vel Ecclesiæ præcepta, aut Consilia Evangelica: nam *obedire oportet Deo magis quam hominibus. Act. 5.* neque quoad electionem statûs; nam hæc pendet à divina vocatione. Debent tamen consensum & consilium petere, non autem sequi, nisi sit consentaneum vocationi divinæ.

Porrò Filius familias, si parentes ejus operâ non egeant, potest à paterna domo discedere ad discendam aliquam artem honestam statui suo convenientem, vel quærendum aliquod vitæ genus honestum, per tã facultate, quam Pater ei denegare non potest, ex l. ult. ff. *de liber. exhib.*

Not. Eadem fere ratio est de avo, pro avo & quolibet ascendente, respectu nepotis, pro nepotis & cujuslibet descendens, & vicissim: nam hi omnes Considerantur quasi Patres & Filii, quippe ascendentes sunt mediati pro genitores, *De Lugo.*

Sed an Filius cupiens ingredi Religionem, tenetur in seculo remanere, ut parentum necessitati subveniat?

Resp. Aff. Si necessitas sit extrema vel gravis

H §

vis

vis, nec alius possit aut velit iis opitulari, & possit ipse remanendo in sæculo. *Est communis*, quia subvenire parentibus graviter indigentibus est præcepti divini naturalis: ingredi autem Religionem per se est tantum consilii. At propter opus consilii non est omittendum præceptum, utpote obligatorium. Imò cum Religio cessat esse opus Consilii respectu Filii, cum tunc sit ei illicita. Unde Christus, Matth. 5. arguit Phariseos, quòd suaderent, ut eroganda parentibus egenis impenderentur in cultum divinum. Quòd verum est, etiamsi Filius voverit Religionem: nam illud votum solum est de ingressu Religionis, quatenus est opus consilii, nec impedit observationem præcepti divini. At ingredi Religionem relictis parentibus in gravi necessitate, non est opus consilii, & impedit observationem præcepti divini.

Si vero non sint in tali necessitate, ut filiorum obsequio multum indigeant, possunt prætermissio parentum obsequio filii Religionem intrare, etiam contra præceptum parentum: quia post annos pubertatis quilibet ingenuus libertatem habet, quantum ad ea quæ pertinent ad dispositionem sui statûs, præsertim in his quæ sunt divini obsequii; & magis est obtemperandum Patri spirituum, ut vivamus, quam parentibus carnis, ut Apost. dicit ad Heb. 2. ita S. Thom. 2. 2. q. 189. a. 6.

Porro neque parentibus licet ingredi Religionem, dum liberi carent necessariis ad sustentationem.

stentationem vel educationem suo statui convenientem: cum parentes jure naturali teneantur ea liberis providere; nec liceat Deum tentare, ordinaria media omitiendo sub spe divini auxilii. S. Thom. loco cit. nisi sufficienter illis provideant de rebus necessariis ad vitam & statum, & illos per alios rectè instituere possint.

Not. Nemo tenetur in sæculo remanere propter Fratrum vel Sororum aut aliorum propinquorum necessitatem gravem, sed non extremam: quia nemo tantum iis debet, nec ita strictè tenetur iis subvenire, sicut parentibus: nisi tamen Fratres vel Sorores sint adhuc sub cura Patris aut Matris, nam tunc creant vel augent necessitatem ejus: quippe sub necessitate parentis includuntur omnia quæ pertinent ad statum & munus suum, inter quæ præcipuum locum habet conveniens liberorum educatio ac cura. Atque ita ratione parentis sic obligari quis potest erga Fratres suos; qui tunc considerantur ut pars ejusdem parentis. *Ita Suarez.*

Sed quod si Filius Professionem jam emisit, an tenetur egredi, ut parentibus succurrat?

Resp. Juxta multos tenetur, si parentum necessitas sit extrema; cui aliter subvenire nequeat, sive illa ante sive post Professionem evenierit: quia in utroque casu aequaliter urget præceptum pietatis, nec minus sunt illius paren-

parentes in uno quàm in altero. Ut autem talis egressus sit licitus, requirunt. 1. Ut Religiosus petat licentiam, nam hoc exigit debitum subjectionis & recta disciplina; & alioquin oriretur perturbatio communitatis ac scandalum. Sed Prælatus tenetur hanc licentiam concedere: quòd si petitam deneget, dicunt posse Religiosum egredi, eo quòd Prælatus sit irrationabiliter invitus, & aliunde præceptum divinum naturale subveniendi parentibus urgeat. 2. Ut egressus gesserit suæ Religionis habitum. 3. Ut quandiu manet in sæculo, servet quoad fieri potest Regulas & Statuta Religionis: nam non desinit esse Religiosus. 4. Ut redeat ubi primùm eorum necessitati sufficienter providit: nam cessat causa manendi extra Monasterium. At si necessitas parentum sit solum gravis, non extrema, non tenetur, nec proinde ei licet egredi sine legitima Superioris sui licentia: quia Religiosus est per professionem traditus Religionis & potestati sui Prælati. Res autem uni tradita non potest sine ejus consensu alteri concedi, etiam quoad usum, citra necessitatem extremam. Ita *S. Thom. S. Antonia. & alii multi.*

Q. 3. Ad quid Superiores & Inferiores generatim obligantur erga se invicem?

Resp. I. Superiores tum Ecclesiastici tum Sæculares tenentur procurare bonum subditorum